

Schoolondersteuningsprofiel 2024-2028

Datum	
	Eerste vaststelling incl. advies MR
	<i>Bijstelling</i>
	<i>Advies MR</i>
	<i>Vaststelling</i>

Voorwoord

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel (SOP) van Leimundo.

In dit SOP beschrijven wij wat onze mogelijkheden zijn om leerlingen te ondersteunen. We beschrijven de ondersteuning die de school kan bieden, hoe dit georganiseerd is en wat onze ambities zijn. Zo weten ouders, leerlingen, collega-scholen, het samenwerkingsverband en de Inspectie van het Onderwijs vooraf wat ze kunnen verwachten van de school.

Het SOP maakt deel uit van een breder perspectief 'Passend Onderwijs'. Alle kinderen verdienen een passende plek in het onderwijs. Binnen passend onderwijs werken scholen samen om dit voor elk kind zo goed mogelijk te bieden. De afspraken over de invulling van de basisondersteuning zijn op het niveau van ons samenwerkingsverband gemaakt (PPO Regio Leiden) en vastgelegd in een ondersteuningsplan.

Het schoolondersteuningsprofiel is in samenspraak met het schoolteam tot stand gekomen. Het SOP wordt ieder jaar bijgesteld en minimaal eens in de 4 jaren opnieuw vastgesteld.

Inhoud

Voorwoord.....	2
Inhoud.....	3
Onze school.....	4
Wie zijn wij?.....	4
Visie.....	4
Ondersteuningsstructuur.....	5
Werken vanuit een kwaliteitskader.....	5
Werken vanuit Handelingsgericht werken (HGW).....	5
Ondersteuningsroute.....	6
Ondersteuningsmogelijkheden op school.....	8
De sterke kanten van onze ondersteuning.....	8
Ondersteuningsmogelijkheden.....	9
Grenzen aan de ondersteuning.....	21
Ambities.....	22

Onze school

Naam school:	Leimundo
Schoolbestuur:	PROO Leiden-Leiderdorp www.prooleiden.nl
Samenwerkingsverband:	PPO Regio Leiden www.pporegioleiden.nl

Wie zijn wij?

Wij hebben een openbare identiteit door actief te werken aan diversiteit, inclusiviteit en burgerschapszin (iedereen hoort erbij!). Weten waar we voor staan en dat zichtbaar maken in ons handelen. Wij zijn onderdeel van de scholengroep PROO Leiden/Leiderdorp voor openbaar onderwijs. We staan op voor iedereen, met respect voor ieders mening en achtergrond. Wij werken vanuit de 3 normen en waarden: vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Dit uit zich in (burgerschaps)onderwijs waarbij we leerlingen uitdagen om verbinding(en) te leggen en kritisch te denken over hun eigen leefwereld(en) en grotere maatschappelijke vraagstukken.

Visie

De kinderen van nu groeien op in een wereld die niet stopt bij de grens. De wereld wordt steeds kleiner door het gebruik van e-mail, internet en social media. Daarnaast leven wij in een land met een open economie waarin handel met het buitenland erg belangrijk is. Wij zien het als onze taak om onze leerlingen ook kennis te laten maken met de internationale en interculturele samenleving en hen mondige wereldburgers te laten worden. Daarnaast is Leiden een kennisstad waar veel wetenschappers/expats naar toe komen om te werken.

Wij zijn een openbare buurtschool en wereldschool ineen. Veel kinderen uit de wijk komen naar onze school vanwege onze Internationale Schakelklassen. Op onze school zijn meer dan 30 nationaliteiten vertegenwoordigd. Alle kinderen krijgen Engelse les van een native speaker. Deze lessen worden verzorgd voor de groepen 1 t/m 8. Onze leerinhouden zijn internationaal georiënteerd. Wij doen mee met uitwisselingsprogramma's over de grenzen heen.

Ouders op onze school worden betrokken bij de activiteiten die gedurende de schoolloopbaan van het kind plaats vinden. Het gaat hierbij om het begeleiden bij festiviteiten en het meedenken bij zaken die belangrijk zijn voor school, ouders en kind. Wij organiseren ouderbijeenkomsten met als doel met elkaar in gesprek te zijn over wat ons bezig houdt. Ouders uit het buitenland brengen wij actief in contact met ouders die hier al langer wonen om hen zich sneller thuis te laten voelen in hun nieuwe woonomgeving.

Binnen het kader van de schoolregels en basisregels Kanjertraining krijgen de leerlingen de gelegenheid om de sociale en emotionele vaardigheden te oefenen. Wij werken aan 'jezelf durven te zijn', 'het onder woorden brengen van gevoelens', 'het leren oplossen van problemen', 'het omgaan met negatieve en positieve opmerkingen'. Onze leerkrachten zijn geschoold (of volgen de scholing) om de Kanjerlessen te verzorgen. Deze lessen dragen bij aan een veilige leef- en leeromgeving in de school. Het is ook een plek waar leerlingen voor zichzelf en de ander opkomen en zich thuis voelen. *In het schoolplan (en in de schoolgids) hebben wij uitgebreid beschreven waar onze school voor staat. Wij verwijzen u daar dan ook graag naar.*

Ondersteuningsstructuur

Werken vanuit een kwaliteitskader

Voordat het proces van (extra) ondersteuning toewijzen start, is het belangrijk dat de basiskwaliteit op orde is. Op onze school werken we vanuit een kwaliteitskader (opgesteld binnen onze scholengroep PROOLEiden-Leiderdorp en overeenkomstig met het inspectiekader) om te komen tot kwalitatief goed onderwijs voor alle leerlingen op onze school. Met behulp van dit kader kijken wij als school gericht naar ons eigen onderwijs: we gaan na of leerlingen zich veilig en gestimuleerd voelen om te leren, of zij voldoende leren, en/of leerlingen goed les krijgen.

Kwaliteitskader PROO Leiden Leiderdorp			
Onderwijsleerproces, veiligheid en schoolklimaat	Veiligheid en schoolklimaat	Onderwijsresultaten	Kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur
<ul style="list-style-type: none"> • Aanbod incl. basisvaardigheden • Zicht op ontwikkeling en begeleiding • Pedagogisch-Didactisch handelen • Onderwijstijd • Afsluiting	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid • Schoolklimaat	<ul style="list-style-type: none"> • Resultaten • Sociale en maatschappelijke competenties	<ul style="list-style-type: none"> • Visie, ambities en doelen • Uitvoering en kwaliteitscultuur • Evaluatie, verantwoording en dialoog

Werken vanuit Handelingsgericht werken (HGW)

Om leerlingen optimaal te kunnen ondersteunen brengen wij de vorderingen van leerlingen zorgvuldig in kaart. Door goed zicht te houden op de ontwikkeling van leerlingen, m.b.v. valide methode (on)afhankelijke toetsen/observatie-instrumenten, en deze te vergelijken met de verwachte ontwikkeling, is het mogelijk om (in een later stadium) vast te stellen of een leerling zich naar verwachting ontwikkelt of extra ondersteuning/uitdaging nodig heeft.

Wij werken hierbij handelingsgericht en worden daarbij ondersteund door een collegiaal netwerk met interne en externe deskundigheid.

De zeven hoofdpijlers van handelingsgericht werken (HGW) helpen ons om samen met de betrokkenen de gesignaleerde onderwijs- of ondersteuningsbehoefte van het kind te vertalen naar concrete ondersteuningsmogelijkheden die aansluiten bij de behoefte.

De pijlers van handelingsgericht werken zijn:

1. De werkwijze is doelgericht
2. Het gaat om wisselwerking en afstemming
3. Onderwijsbehoeften van kinderen staan centraal
4. Leerkrachten maken het verschil, ouders doen er evenzeer toe
5. Positieve aspecten van leerlingen, leerkrachten en ouders zijn van groot belang
6. Schoolteams, leerlingen, ouders en ondersteuners werken constructief samen
7. De werkwijze is systematisch en transparant (planmatig)

De school draagt zorg voor goede, passende en goed georganiseerde ondersteuning binnen de school. Voor leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben wordt een plan opgesteld en uitgevoerd in overleg met ouders/verzorgers. De effecten van de ondersteuningsmogelijkheden worden regelmatig geëvalueerd in de door ons gehanteerde Plan-Do-Check-Act (PDCA)-cyclus van handelingsgericht werken.

Binnen de ondersteuning worden vijf ondersteuningsniveaus (ON's) onderscheiden om inzicht te geven in de verschillende maten en vormen van ondersteuning binnen alle vakgebieden. Hierbij wordt de basisondersteuning binnen de school (ON 1 t/m 3), externe ondersteuning (ON 4) en plaatsing van een leerling op S(B)O of in zorg (ON 5) onderscheiden. In dit SOP worden voor alle ontwikkelingsgebieden de verschillende niveaus van zorg beschreven.

Ondersteuningsroute

Als een leerling (tijdelijk) iets nodig heeft om zich beter te kunnen ontwikkelen, wordt dit in bijna alle gevallen als eerste gesignaleerd door de ouders en de leerkracht. Om vervolgens te komen tot de inzet van hulp of ondersteuning, is het van belang dat alle betrokkenen samen nadenken over wat er precies ingezet wordt, op welke wijze dit georganiseerd wordt en hoe we evalueren of dit het kind daadwerkelijk helpt. Binnen het samenwerkingsverband hebben we afspraken gemaakt over hoe deze ondersteuningsroute, 'het arrangeerproces', er in grote lijnen uitziet. Deze staan hieronder kort beschreven. In het ondersteuningsplan van PPO Leiden staat het volledige arrangeerproces uitgebreid beschreven.

1. Signaleren door de leerkracht en/of ouders

Het signaleren dat een kind gebaat is bij een andere aanpak, bij extra ondersteuning of bij een andere leeromgeving gebeurt door de leerkracht en/of de ouders. Op dat moment start de route van arrangeren op basis van handelingsgericht werken in de klas. Uiteraard betreft een leraar het kind en zijn ouders tijdig bij het proces: zij werken constructief samen om een oplossing te vinden.

2. Overleg binnen de school

Als de leerkracht, het kind en de ouders gezamenlijk onvoldoende kennis of expertise hebben, wordt er binnen de school overlegd. De intern begeleider (IB'er) is voor de leerkracht het aanspreekpunt. De IB'er maakt een analyse van de situatie en geeft vervolgens advies over een mogelijke aanpak. De intern begeleider is, (samen met de leerkracht, verantwoordelijk voor professionele dossiervorming,

bij voorkeur met behulp van het 'groeidocument' (digitaal leerlingdossier). De IB'er heeft daarmee in het arrangeerproces de rol van trajectbegeleider en regievoerder. Ouders en het kind worden nauw betrokken in dit traject.

3. Overleg met andere betrokkenen

Indien de leerkracht, ouders en intern begeleider niet tot passende ondersteuning komen, kan de intern begeleider de leden van het ondersteuningsteam (OT) bijeenroepen. Dit zijn, naast de ouders, minimaal de leerkracht van het kind en directeur van de school.

Afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van het kind *kunnen* de volgende specialisten worden betrokken:

- onderwijsspecialist samenwerkingsverband PPO Leiden;
- toegangsfunctionaris woonplaats van het kind (CJG of JGT);
- medewerker JGZ (jeugdverpleegkundige of jeugdarts);
- leerplichtconsulent;
- een betrokkene van een beoogde s(b)o-school;
- betrokken zorgaanbieder indien er al jeugdhulp opgestart is.

Het OT kan gezien worden als een collegiaal netwerk dat adviseert op de route naar passende ondersteuning. Het doel van het overleg is om te komen tot een gedragen plan door alle betrokkenen. In het groeidocument worden de afspraken uit het OT vastgelegd. Onderdeel van dit groeidocument kan het ontwikkelplanperspectief (OPP) zijn.

4. Hulp binnen de eigen school of een passende plek binnen het speciaal onderwijs

De vervolgstap is afhankelijk van de uitkomst van het arrangeerproces: hulp binnen de eigen school of overstap naar het speciaal (basis)onderwijs.

a. Hulp binnen de eigen school.

Van het budget dat de school voor basisondersteuning beschikbaar heeft, organiseert zij het betreffende arrangement. Hierbij kan de school, indien nodig, gebruik maken van:

- het expertteam dat op het niveau van het samenwerkingsverband opereert;
- de inzet van zorg of jeugdhulp;
- de inzet van expertise vanuit het speciaal (basis)onderwijs

b. Een passende plek in een andere leeromgeving.

Bij een passende plek in een andere leeromgeving kan het gaan om een plek in een kleinschalige voorziening binnen het samenwerkingsverband of een plek op een andere school.

Wanneer het kind gebaat is bij een plek op een andere school wordt een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aangevraagd. De Commissie Toelaatbaarheid (TLC) die deze verklaring afgeeft, toetst alleen procedureel (marginaal). Doordat met de betrokkenheid van de onderwijsspecialist en de gezinsspecialist wordt voldaan aan de wettelijke verplichting tot een deskundigenadvies, hoeft er geen aanvullend inhoudelijk oordeel geveld te worden over het voorgenomen arrangement. Het opstellen van een ontwikkelperspectief (OPP) is verplicht bij het overstappen naar een speciale voorziening, omdat het de voorwaarde is om aanmerking te komen voor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het S(B)O.

5. Evaluatie

Handelingsgericht werken is een cyclische werkwijze, waarin regelmatig geëvalueerd wordt. De evaluatie vindt plaats aan de hand van het groeidocument. De evaluatie wordt cyclisch ingericht, de

opbrengsten worden opgenomen in het groeidocument en gebruikt als input voor het (eventueel) vormgeven van een ander- of vervolgarangement of, indien het een speciale voorziening betreft, het beoordelen van mogelijke terugplaatsing. De IB'er is verantwoordelijk voor het organiseren van de evaluatiemomenten. Als uit de evaluatie blijkt dat het plan niet tegemoetkomt aan wat er nodig is, wordt het bijgesteld.

Op Leimundo hebben we de ondersteuningniveaus uitgebreid beschreven waarin wordt vermeld wat de verantwoordelijkheden van eenieder zijn (zie bijlage 1).

In de volgende paragraaf vindt u een overzicht van welke de ondersteuningsmogelijkheden onze school kan bieden.

Ondersteuningsmogelijkheden op school

De sterke kanten van onze ondersteuning

In het samenwerkingsverband waar onze school deel van uitmaakt streven we naar een hoog niveau van basisondersteuning: we streven ernaar dat zoveel mogelijk ondersteuning voor alle leerlingen op de basisschool toegankelijk is.

Dit betekent dat onze school in staat is om de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van kinderen vast te stellen en vervolgens, in samenwerking met kind en ouders, preventieve of curatieve ondersteuning te arrangeren. De sterke kanten van onze ondersteuning zijn:

- Een overdracht tussen peuterspeelzaal/kinderdagverblijf en de school middels een overdrachtsformulier.
- Wij monitoren de kwaliteit van ons onderwijs op pedagogisch en didactisch gebied, zowel intern (audit PROOLEiden-Leiderdorp) als extern.
- Het team is actief betrokken bij de PROO Academie (verbinding, uitwisselen van expertise, opleiding en scholing staan hier centraal).
- We hebben 4 groepen voor Nieuwkomers, 2 ITK internationale taalklas, en 2 AZC groepen gekoppeld aan het asielzoekerscentrum.
- We zijn een multiculturele school waarbij er aandacht is voor iedere cultuur.
- We hebben groepen die niet groter zijn dan 25 kinderen in verband met de ondersteuningsbehoefte van onze populatie. We streven naar een groepsgrootte van 20 kinderen. Per groep hebben we extra uren voor ondersteuning in de vorm van onderwijsassistentes.
- Binnen de school is er op 2 ochtenden een brugfunctionaris aanwezig om een brug te slaan tussen school, thuis en zorg.
- Om de kwaliteit te borgen maken we kwaliteitskaarten die jaarlijks worden besproken en bijgesteld.

Ondersteuningsmogelijkheden

Rekenen Aanvullende documentatie: [invullen, bijv. kwaliteitskaarten, onderwijsplannen, protocol dyscalculie]	
ON 1	Basisaanbod door de leerkracht aan de hele groep
Methode/ methodiek	Zie kwaliteitskaart: rekenen
Signalering en monitoring	Methode: Semsom (groep 1 t/m 4) Alles telt Q (groep 5 t/m 8), Rekentuin/Bareka (groep 3 t/m 8) Redactiesommen (groep 4 t/m 8), vinger rekenen (groep 3 en 4), rekenspellen en smartgames (1 t/m 8),
Interventies en voorzieningen	Observaties tijdens de les, methodetoetsen, LIB en overige materialen/ methodes. Het kind wordt gevolgd in de groep. Onderwijs op groepsniveau passend bij de populatie en schoolambitie met effectief gebruik van de methode, het bieden van voldoende leertijd en differentiatie, het zo nodig herhalen van de klassikale instructie, de kwaliteit van de instructie, het klassenmanagement en hanteren van een leerlingvolgsysteem. Tijdens instructielessen is er naast aandacht voor het lesdoel, ook aandacht voor de herhaling. Tijdens de les observeren welke leerlingen lesdoel niet behaald hebben en registreren dit op de weekplanning.
Expertise	Interne reken coördinator in opleiding
ON 2	Extra ondersteuning door de leerkracht in de groep
Methode/ methodiek	Tijdens de lessen en nav toetsresultaten wordt gekeken welke leerlingen behoefte hebben aan verlengde en verdiepte instructie en voor welke doelen. Op deze manier kunnen elke les andere leerlingen een verlengde of verdiepte instructie nodig hebben.
Signalering en monitoring	Daarnaast kijken we naar leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. We stemmen het onderwijsaanbod af op de specifieke ondersteuningsbehoefte om de reguliere doelen te behalen. Dit kan door extra ondersteuning in de klas door middel van verlengde en verdiepte instructies, maar door aanpassingen in de hoeveelheid, gebruik maken van hulpmiddelen, plek in de groep etc.
Interventies en voorzieningen	
Expertise	Interne reken coördinator in opleiding
ON 3	Specifieke ondersteuning in de groep en buiten de groep

Methode/ methodiek	Dit niveau van ondersteuning wordt vastgelegd in een HP.
Signalering en monitoring	Na analyse van alle gegevens of vanuit conclusies vanuit een onderzoek worden doelgerichte interventies gepland en uitgevoerd. Mochten de ingezette interventies onvoldoende effect hebben dan schakelen we expertise van buiten in.
Interventies en voorzieningen	
Expertise	Interne reken coördinator in opleiding
ON 4	Extra ondersteuning en aangepaste doelen in of buiten de groep
Methode/ methodiek	Als de evaluatie van het handelingsplan, observaties van de leerkracht en toetsing niet lijden tot de verwachte en gewenste groei en ontwikkeling, dan schakelen we experts in. Zij kunnen onderzoeken wat de onderliggende hiaten, cognitieve problematieken en/of andere ondersteuningsbehoeften zijn.
Signalering en monitoring	Doelgerichte interventies worden ingepland en uitgevoerd. De interventies kunnen afwijken van de reguliere doelen en het reguliere groepsaanbod. Er wordt in dat geval een OPP opgesteld.
Interventies en voorzieningen	Bij rekenproblemen zetten via PPO het expertteam in. Vanuit de AED krijgen we begeleiding om deze kinderen te helpen.
Expertise	Inzet Expertteam via PPO-- trainingen en expertise cluster 3: voor zeer moeilijk lerende kinderen (ZMLK).

Lezen Aanvullende documentatie: <i>[invullen, bijv. kwaliteitskaarten, onderwijsplannen, protocol dyslexie]</i>	
ON 1	Basisaanbod door de leerkracht aan de hele groep
Methode/ methodiek	Zie kwaliteitskaarten: technisch lezen, spelling. Begrijpend lezen en taal worden schooljaar 24-25 gemaakt ivm lopende scholing.
Signalering en monitoring	Methodes: KIJK!, (groep 1/2) Veilig Leren Lezen (groep 3), Taal op Maat, Zien is Snappen, Spelling op maat, Nieuwsbegrip Observaties tijdens de les, methodetoetsen, LIB en overige materialen/ methodes.
Interventies en voorzieningen	Het kind wordt gevolgd in de groep. Onderwijs op groepsniveau passend bij de populatie en schoolambitie met effectief gebruik van de methode, het bieden van voldoende leertijd en differentiatie, het zo nodig herhalen van de klassikale instructie, de kwaliteit van de instructie, het klassenmanagement en hanteren van een leerlingvolgsysteem. Tijdens instructielessen is er naast aandacht voor het lesdoel, ook aandacht voor de herhaling. Tijdens de les observeren welke leerlingen lesdoel niet behaald hebben en registreren dit op de weekplanning.
Expertise	Taal leescoördinator op de school aanwezig.

ON 2	Extra ondersteuning door de leerkracht in de groep
Methode/ methodiek	
Signalering en monitoring	Tijdens de lessen en nav toetsresultaten wordt gekeken welke leerlingen behoefte hebben aan verlengde en verdiepte instructie en voor welke doelen. Op deze manier kunnen elke les andere leerlingen een verlengde of verdiepte instructie nodig hebben.
Interventies en voorzieningen	Daarnaast kijken we naar leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. We stemmen het onderwijsaanbod af op de specifieke ondersteuningsbehoefte om de reguliere doelen te behalen. Dit kan door extra ondersteuning in de klas door middel van verlengde en verdiepte instructies, maar door aanpassingen in de hoeveelheid, gebruik maken van hulpmiddelen, plek in de groep etc.
Expertise	Taal leescoördinator op de school aanwezig.
ON 3	Specifieke ondersteuning in de groep en buiten de groep
Methode/ methodiek	Groep 3 en 4: Preventieve inzet van de methode Bouw. Wij werken vier keer een kwartier op school met de leerlingen buiten de lessen. Bouw kan ook preventief worden ingezet in groep 2.
Signalering en monitoring	Groep 5 t/m 8: Naast de methode maken wij gebruik van Connect lezen. Dit kan door de leerkracht in de groep worden gegeven of door de onderwijsassistent.
Interventies en voorzieningen	Dit niveau van ondersteuning wordt vastgelegd in een HP. Na analyse van alle gegevens of vanuit conclusies vanuit een onderzoek worden doelgerichte interventies gepland en uitgevoerd. Mochten de ingezette interventies onvoldoende effect hebben dan schakelen we expertise van buiten in.
Expertise	Taal leescoördinator op de school aanwezig. De onderwijsassistent kan ingezet worden voor extra leesonderwijs. Er zijn leesvrijwilligers binnen de school.
ON 4	Extra ondersteuning en aangepaste doelen in of buiten de groep
Methode/ methodiek	
Signalering en monitoring	Als de evaluatie van het handelingsplan, observaties van de leerkracht en toetsing niet lijden tot de verwachte en gewenste groei en ontwikkeling, dan schakelen we experts in. Zij kunnen onderzoeken wat de onderliggende hiaten, cognitieve problematieken en/of andere ondersteuningsbehoeften zijn.
Interventies en voorzieningen	Doelgerichte interventies worden ingepland en uitgevoerd. De interventies kunnen afwijken van de reguliere doelen en het reguliere groepsaanbod. Er wordt in dat geval een OPP opgesteld.
Expertise	Bij vermoeden dyslexie maken we gebruik van de ONL-procedure onderzoek en behandeling. Inzet Expertteam via PPO-- trainingen en expertise cluster 3: voor zeer moeilijk lerende kinderen (ZMLK).
Sociale veiligheid, de sociaal emotionele ontwikkeling en gedrag	

Aanvullende documentatie: [invullen, bijv. kwaliteitskaarten, onderwijsplannen, protocollen]	
ON 1	Basisaanbod door de leerkracht aan de hele groep
Methode/ methodiek	Elk jaar starten we de week van de aandacht, waarin we elkaar goed leren kennen en elkaar complimenten geven; inclusief het gehele team. Goed voorbeeld doet volgen.
Signalering en monitoring	We werken met Kanjertraining. Er worden wekelijks kanjer-lessen gegeven met gebruik van petten. We werken hiermee aan positieve groepsvorming en aan sociaal emotionele ontwikkeling en vaardigheden.
Interventies en voorzieningen	Invoering van de methode GOED GEDRAG (een programma gebaseerd op PBS, Positive Behavior Support) waarin schoolregels, klassen regels duidelijk worden besproken en elk gedrag expliciet wordt voorgedaan. Door middel van lessen 'goed gedrag' worden alle afspraken in alle klassen op dezelfde manier aangeleerd en kan iedereen binnen de school complimenten aan elkaar uitdelen. We zijn duidelijk in wat we van elkaar verwachten. De verwachtingen en afspraken hangen zichtbaar in de lokalen en in de gangen. Deze worden ook regelmatig met ouders en kinderen besproken.
Expertise	<p>Leerlingen uit de midden en bovenbouw vullen jaarlijks een vragenlijst in om hun welbevinden en sociale veiligheid te kunnen meten. De leerkrachten van groep 3 t/m 8 vullen ook de Kanvas lijsten in. Groep 1/2 gebruikt de methode KIIJK! om de sociale emotionele ontwikkeling en het welbevinden van kinderen te volgen. Tijdens de groepsbesprekingen worden de uitslagen besproken en zo nodig actie ondernomen.</p> <p>Er is een Kanjer-coördinator aanwezig in de school en er zijn 2 vertrouwenspersonen in de school.</p> <p>Voor meer informatie zie: info graphic sociale veiligheid op de site. Leimundo---Concept-schoolspecifieke-infographic1.pdf</p>
ON 2	Extra ondersteuning door de leerkracht in de groep
Methode/ methodiek	
Signalering en monitoring	We kijken we naar leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. We stemmen het onderwijsaanbod af op de specifieke onderwijsbehoefte om de reguliere doelen te behalen. Dit kan door extra ondersteuning in de klas door middel van verlengde en verdiepte instructies, maar door aanpassingen in de hoeveelheid, gebruik maken van hulpmiddelen, plek in de groep etc.
Interventies en voorzieningen	
Expertise	
ON 3	Specifieke ondersteuning in de groep en buiten de groep

Methode/ methodiek	
Signalering en monitoring	
Interventies en voorzieningen	
Expertise	
ON 4	Extra ondersteuning en aangepaste doelen in of buiten de groep
Methode/ methodiek	
Signalering en monitoring	We hebben een gezinsconsulent die de brug tussen school, thuis en zorg kan slaan.
Interventies en voorzieningen	Wij werken samen met Onderwijs Advies voor advies en consultatie. Als het nodig is kunnen zij ook een behandeltraject verzorgen. Daarnaast kunnen we via PPO de AED inschakelen om mee te denken over gedrag van leerlingen en om handvatten te krijgen in de begeleiding van deze leerlingen.
Expertise	Ook werken wij samen met diverse hulpinstanties om gedrag van kinderen te begrijpen en te kunnen begeleiden zoals met PIT aanpak (Preventief Interventie team van de gemeente) en de SJA aanpak (Stedelijke Jeugd Aanpak van de gemeente).

Ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen die meer- of hoogbegaafd zijn	
Aanvullende documentatie: [invullen, bijv. kwaliteitskaarten, onderwijsplannen, protocollen]	
ON 1	Basisaanbod door de leerkracht aan de hele groep
Methode/ methodiek	Binnen de methodes die worden gebruikt worden er de aanpassingen gedaan die de methode geeft als suggestie voor leerlingen die meer aankunnen.
Signalering en monitoring	
Interventies en voorzieningen	Compacten van de lesstof.
Expertise	
ON 2	Extra ondersteuning door de leerkracht in de groep

Methode/ methodiek	Verrijkingwerk of verdieping binnen de methode of van een ander vak.
Signalering en monitoring	
Interventies en voorzieningen	
Expertise	
ON 3	Specifieke ondersteuning in de groep en buiten de groep
Methode/ methodiek	
Signalering en monitoring	
Interventies en voorzieningen	
Expertise	
ON 4	Extra ondersteuning en aangepaste doelen in of buiten de groep
Methode/ methodiek	Binnen PPO Leiden zijn expertteams die wij kunnen vragen voor advies en consultatie.
Signalering en monitoring	
Interventies en voorzieningen	
Expertise	

Ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen met taal-spraakproblemen Aanvullende documentatie: <i>[invullen, bijv. kwaliteitskaarten, onderwijsplannen, protocollen]</i>	
ON 1	Basisaanbod door de leerkracht aan de hele groep

	<p>Zie beschrijving basisaanbod ondersteuningsmogelijkheden Rekenen, lezen, spelling en Sociale veiligheid, de sociaal emotionele ontwikkeling en gedrag.</p> <p>In de groep visualiseren we de leerstof zo goed mogelijk.</p>
ON 2	Extra ondersteuning door de leerkracht in de groep
Methode/ methodiek Signalering en monitoring Interventies en voorzieningen Expertise	<p>Vanwege de populatie (hoeveelheid NT 2 kinderen) is er veel uitleg van woorden en uitdrukkingen. Het is normaal dat kinderen vragen stellen als zij zaken niet begrijpen. De leerkracht legt ook veel uit en stelt vragen over woorden om te checken of alles begrepen wordt.</p> <p>Leerkrachten zijn geschoold in NT2 didactiek.</p>
ON 3	Specifieke ondersteuning in de groep en buiten de groep
Methode/ methodiek Signalering en monitoring Interventies en voorzieningen Expertise	<p>De preventieve logopedie op school wordt uitgevoerd door een logopedist van 1801. De logopedist is er voor vragen op het gebied van uitspraak, taalontwikkeling, meertaligheid, mondgedrag, stem- en luistervaardigheden. Rond de leeftijd van 5 jaar wordt bij alle leerlingen een logopedische screening aangeboden. Ouders krijgen hiervoor een persoonlijke uitnodiging. Bij gesignaleerde problemen kan indien nodig nader logopedisch onderzoek plaatsvinden op school.</p> <p>Een vervolg op screening of onderzoek kan zijn: adviezen aan ouders, een controle op school of een verwijzing naar een vrijgevestigde logopedist voor verdere behandeling.</p> <p>Ook leerlingen uit andere groepen (1 tot en met 8 en ITK) kunnen op verzoek gezien worden door de logopedist. De aanmelding verloopt via de leerkracht en/ of intern begeleider.</p> <p>De logopedist geeft op verzoek voorlichtingsbijeenkomsten voor ouders en leerkrachten.</p> <p>Bij de leerkracht is bekend wanneer de logopedist op school aanwezig is. Er zijn geen kosten aan verbonden, de preventieve logopedie wordt gefinancierd door de gemeente.</p> <p>Leerlingen gaan naar vrijgevestigde logopedisten na verwijzing schoollogopedist voor behandelingen buiten schooltijd. Ouders regelen dit zelf of met behulp van de gezinsconsulent.</p>
ON 4	Extra ondersteuning en aangepaste doelen in of buiten de groep

Methode/ methodiek	<p>Expertise logopedie SBO De Vlieger kan ingevlogen worden bij probleemsituaties. De leerling krijgt dan logopedie op school. De logopedist stemt af met de Logopedist van 1801 en met externe logopedisten, Auris en evt. met het Audiologisch Centrum LUMC.</p> <p>Verder werken we samen met Auris (cluster 2) voor meervoudige spraak/taalproblemen. De school kan een C&A aanvragen, consult en advies. Er kunnen dan langere of kortere trajecten bij Auris, arrangementen worden ingezet.</p>
Signalering en monitoring	
Interventies en voorzieningen	
Expertise	

Ondersteuningsmogelijkheden voor anders-/meertalige leerlingen <i>Aanvullende documentatie: [invullen, bijv. kwaliteitskaarten, onderwijsplannen, protocollen]</i>	
ON 1	Basisaanbod door de leerkracht aan de hele groep
Methode/ methodiek	<p>Taal op Maat in de groepen 4 t/m 8 in combinatie met Zien is Snappen. Deze methode is speciaal voor kinderen met een niet Nederlandse achtergrond. Elke dag is er aandacht voor de woordenschat uit de methode en is er in iedere klas een woordenschatmuur. Nieuwe woorden worden aangeboden middels de Viertakt methodiek van Verhallen. De kleuters en de ITK/AZC groepen werken thematisch aan woordenschat, ook middels de Viertakt van Verhallen.</p> <p>Het kind wordt gevolgd in de groep. Onderwijs op groepsniveau passend bij de populatie en schoolambitie met effectief gebruik van de methode, het bieden van voldoende leertijd en differentiatie, het zo nodig herhalen van de klassikale instructie, de kwaliteit van de instructie, het klassenmanagement en hanteren van een leerlingvolgsysteem.</p> <p>Alle leerkrachten zijn geschoold in de NT2 didactiek en gebruiken Zien is Snappen.</p>
Signalering en monitoring	
Interventies en voorzieningen	
Expertise	
ON 2	Extra ondersteuning door de leerkracht in de groep
Methode/ methodiek	<p>Tijdens de lessen en nav toetsresultaten wordt gekeken welke leerlingen behoefte hebben aan verlengde en verdiepte instructie en voor welke doelen. Op deze manier kunnen elke les andere leerlingen een verlengde of verdiepte instructie nodig hebben.</p> <p>Daarnaast kijken we naar leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. We stemmen het onderwijsaanbod af op de specifieke ondersteuningsbehoefte om de reguliere doelen te behalen. Dit kan door extra ondersteuning in de klas door middel van verlengde en verdiepte instructies, maar door aanpassingen in de hoeveelheid, gebruik maken van hulpmiddelen, plek in de groep etc.</p>
Signalering en monitoring	
Interventies en voorzieningen	
Expertise	
ON 3	Specifieke ondersteuning in de groep en buiten de groep

Methode/ methodiek	Inzet onderwijsassistentes, in diverse talen, om de lesstof in eigen taal uitgelegd te krijgen. De onderwijsassistentes zijn er ook om extra taallessen te kunnen krijgen.
Signalering en monitoring	Binnen de school zijn er 2 Internationale Taal Klassen (ITK) waar eventueel extra spreek/taallessen gevolgd kunnen worden.
Interventies en voorzieningen	Voor gemotiveerde kinderen uit de groepen 7 en 8 is er een Topklas voor taalondersteuning op woensdagmiddag. In deze klas staan lezen, spreken, schrijven, kritisch denken en filosoferen centraal. Het doel van de Topklas is om de woordenschat van de leerlingen te vergroten, hun kennis van de wereld te verbreden en hun niveau op het gebied van begrijpend lezen te verbeteren.
Expertise	Binnen de school zijn twee Internationale Taalklassen; Deze 2 klassen zijn voor leerlingen van 7 tot en met 12 jaar die korter dan een jaar in Nederland wonen en de Nederlandse taal niet of nauwelijks beheersen. Per groep is er ruimte voor maximaal 15 leerlingen. Er wordt voornamelijk (mondelijke) taal en rekenen gegeven door een groepsleerkracht. Zij mogen één jaar in de ITK- groep blijven. Daarna stromen zij door naar de reguliere groepen. Er wordt gebruik gemaakt van de methodes wereld vol woorden en veilig leren lezen. Kinderen van 4 tot 6 jaar zijn geïntegreerd in de kleutergroepen. De expert Nieuwkomers vanuit Proo is 1 dag werkzaam op onze school om mee te denken over het onderwijs aan deze leerlingen.
ON 4	Extra ondersteuning en aangepaste doelen in of buiten de groep
Methode/ methodiek	Jes Rijnland verzorgt de voorleesexpres, voor kleuters, leerlingen in de lagere groepen en ITK. Ouders kunnen hun kind hiervoor aanmelden via de website Jes Rijnland of via de gezinsconsulent op school. Ook is de mogelijkheid voor cursus Jong geleerd, oud gedaan van Jes Rijnland.
Signalering en monitoring	
Interventies en voorzieningen	Binnen Leiden is er het expertisecentrum van de ITK's en de Vliegende Brigade die wij kunnen vragen voor advies en consultatie.
Expertise	

Ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen met fysieke of motorische problemen Aanvullende documentatie: <i>[invullen, bijv. kwaliteitskaarten, onderwijsplannen, protocollen]</i>	
ON 1	Basisaanbod door de leerkracht aan de hele groep
	Zie beschrijving basisaanbod ondersteuningsmogelijkheden Rekenen, lezen, spelling en Sociale veiligheid, de sociaal emotionele ontwikkeling en gedrag.
ON 2	Extra ondersteuning door de leerkracht in de groep

Methode/ methodiek	Er is een lift in de school, waardoor de school rolstoelvriendelijk is. Ook zijn er toiletten op beide verdiepingen die rolstoelvriendelijk zijn.
Signalering en monitoring	
Interventies en voorzieningen	
Expertise	
ON 3	Specifieke ondersteuning in de groep en buiten de groep
Methode/ methodiek	
Signalering en monitoring	
Interventies en voorzieningen	
Expertise	
ON 4	Extra ondersteuning en aangepaste doelen in of buiten de groep
Methode/ methodiek	Binnen PPO Leiden zijn expertteams die wij kunnen vragen voor advies en consultatie.
Signalering en monitoring	
Interventies en voorzieningen	
Expertise	

Ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen met een auditieve of visuele functiebeperking
Aanvullende documentatie: *[invullen, bijv. kwaliteitskaarten, onderwijsplannen, protocollen]*

ON 1	Basisaanbod door de leerkracht aan de hele groep
-------------	---

	Zie beschrijving basisaanbod ondersteuningsmogelijkheden Rekenen, lezen, spelling en Sociale veiligheid, de sociaal emotionele ontwikkeling en gedrag.
ON 2	Extra ondersteuning door de leerkracht in de groep
Methode/ methodiek Signalering en monitoring Interventies en voorzieningen Expertise	
ON 3	Specifieke ondersteuning in de groep en buiten de groep
Methode/ methodiek Signalering en monitoring Interventies en voorzieningen Expertise	
ON 4	Extra ondersteuning en aangepaste doelen in of buiten de groep
Methode/ methodiek Signalering en monitoring Interventies en voorzieningen Expertise	Wij kunnen gebruik maken van de externe expertise van diverse instanties zoals Auris en Visio voor consultatie en advies. Binnen PPO Leiden zijn expertteams die wij kunnen vragen voor advies en consultatie.

Ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen met medische problemen Aanvullende documentatie: [invullen, bijv. kwaliteitskaarten, onderwijsplannen, protocollen]	
ON 1	Basisaanbod door de leerkracht aan de hele groep
	Zie beschrijving basisaanbod ondersteuningsmogelijkheden Rekenen, lezen, spelling en Sociale veiligheid, de sociaal emotionele ontwikkeling en gedrag.
ON 2	Extra ondersteuning door de leerkracht in de groep
Methode/ methodiek Signalering en monitoring Interventies en voorzieningen Expertise	
ON 3	Specifieke ondersteuning in de groep en buiten de groep
Methode/ methodiek Signalering en monitoring Interventies en voorzieningen Expertise	
ON 4	Extra ondersteuning en aangepaste doelen in of buiten de groep
Methode/ methodiek Signalering en monitoring	<p>Wij hebben geen bijzondere voorzieningen. In overleg met externen en ouders kunnen er eventueel spullen worden geleend of aangeschaft. Denk hierbij aan meubilair. Bijvoorbeeld aan een aangepaste tafel of stoel.</p> <p>In samenspraak met ouders en externen bespreken we de mogelijkheden voor medische hulp.</p>

Interventies en voorzieningen	Wij zijn voorzichtig met omgang met medicatie en we zijn daar niet voor opgeleid en hebben ook geen expertise op dat gebied binnen de school. Binnen PPO Leiden zijn expertteams die wij kunnen vragen voor advies en consultatie.
Expertise	

Grenzen aan de ondersteuning

Wij doen ons best om zoveel mogelijk onderwijs en ondersteuning op maat te bieden. Desondanks zijn er grenzen aan de ondersteuning die wij kinderen op onze school kunnen bieden. Doorgaans gaat het hierbij om leerlingen die door hun onderwijsbehoefte aangewezen zijn op onderwijs in kleine klassen of in de lessen dagelijks individuele begeleiding nodig hebben.

We kijken naar ieder individueel kind; per leerling en per situatie wordt zorgvuldig gekeken of de school een passende onderwijsplek kan bieden. De volgende factoren kunnen de grenzen aan de ondersteuning van de school bepalen:

- Veiligheid/welbevinden van de leerling zelf, medeleerlingen en de leerkracht
Wij vinden het belangrijk dat de leerling geen gevaar levert voor zichzelf of anderen in de klas en de leerkracht. De veiligheid van de groep als geheel staat voorop.
- Mate van zelfredzaamheid
In een groep is voortdurende individuele begeleiding niet mogelijk. Het is daarom belangrijk dat de leerling zelfstandig kan functioneren.
- Zindelijkheid
Elk kind moet zindelijk zijn. Mocht er sprake zijn van een medische reden dan overleggen we met ouders en externen over de mogelijkheden.
- Mate van leerbaarheid
Wanneer een leerling op meerdere vakgebieden een eigen ontwikkelingslijn volgt, gecombineerd met een specifieke behoefte voor pedagogische ondersteuning vanwege sociaal-emotionele problematiek, dan kunnen wij als school niet altijd voldoende bijdragen aan een voor de leerling optimale ontwikkeling.
- Mate van fysieke en/of medische verzorging
Leerkrachten hebben niet altijd voldoende kennis, vaardigheden en/of tijd om leerlingen te ondersteunen bij specifieke medische handelingen of fysieke verzorging. Zij mogen dit ook weigeren. Samen met ouders kan wel worden gekeken of er externe hulp kan worden ingezet.
- Kwaliteit en kwantiteit van het onderwijs dat mogelijk is
Het kan zo zijn dat de samenstelling van de groep zodanig complex is (pedagogisch en/of didactisch) dat een leerling met specifieke onderwijsbehoeften daar geen passende plek vindt. Het waarborgen van een veilig en prettig leerklimaat voor alle leerlingen staat voorop; het kan daardoor zijn dat het belang van de groep voor het individuele belang gaat. Daarnaast wordt ook gekeken naar de verhouding tussen verzorging/behandeling enerzijds, en onderwijs anderzijds. Wanneer leerlingen in verhouding meer behoefte hebben aan een aanpak waar niet het onderwijs, maar de aanpak van gedrag of gezondheid voorop staat, kan een andere onderwijsplek meer passend zijn voor de leerling.

- Benodigde materiele ondersteuning/hulpmiddelen
Voor specifieke ondersteuning aan leerlingen kunnen specifieke materiele hulpmiddelen nodig zijn die de school niet ter beschikking heeft. Bij kinderen met ernstige auditieve, visuele of lichamelijke beperkingen kan de school onvoldoende toegerust zijn om deze kinderen te ondersteunen.
- Vertrouwensband school en thuis
In sommige gevallen kan de vertrouwensband tussen school en thuis, na meerdere herstellingspogingen, dusdanig verstoord zijn, dan dit de ontwikkeling van het kind in de weg zit en het kind beter tot zijn/haar recht komt op een andere school.

Als een leerling meer of andere ondersteuning nodig heeft dan onze school kan bieden, dan wordt er samen met ouders gezocht naar een passende plek op een andere reguliere school of school voor speciaal onderwijs. Het samenwerkingsverband PPO Regio Leiden ondersteunt indien nodig bij het vinden van een passende school die de juiste ondersteuning kan bieden.

Ambities

Wij zijn een dynamische school. Op onderwijskundig- en op organisatorisch gebied blijven wij ons ontwikkelen. We kijken naar de ontwikkelingen om ons heen: op andere scholen in de buurt, in Nederland maar ook naar de onderwijsontwikkelingen wereldwijd. Wat past er bij ons en waar voelen wij ons prettig bij?

Voor de komende vier jaar hebben wij een aantal ambities:

- Expertise van de leerkracht als basis.
- Specialisten op de verschillende vakgebieden o.a. rekenen, taal,/lezen, gedrag, nieuwkomers
- HGW werken verder ontwikkelen binnen het team. Professionaliseren van de inhoud en het gebruik van Parnassys.
- Opzetten van een doorgaande lijn middels kwaliteitskaarten op alle vakgebieden.
- Passende scholing voor het team nav schoolanalyses.
- Opzetten en vastleggen van het onderwijs aan Nieuwkomers (ITK en AZC) in een doorgaande lijn.
- Protcolen maken en bijwerken; dyslexie, dyscalculie, protocol voor leerlingen die meer- of hoogbegaafd zijn / met een ontwikkelvoorsprong, sociale veiligheid.
- Samenwerking met andere scholen en organisaties verbreden en expertise uitbreiden.
- Samenwerking met andere ITK coördinatoren om het onderwijs aan Nieuwkomers binnen Leiden vast te leggen.